

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 4 stycznia 1972 r.

w sprawie zakresu stosowania przepisów ustawy o kolejach do kolei rozrywkowych i linowych.

Na podstawie art. 35 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o kolejach (Dz. U. z 1970 r. Nr 9, poz. 76) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o ustawie, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 2 grudnia 1960 r. o kolejach (Dz. U. z 1970 r. Nr 9, poz. 76).

§ 2. 1. Do kolei określonych w art. 33 ustawy, zwanych dalej „kolejami rozrywkowymi”, mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 3 pkt 2, art. 5 ust. 1, art. 6, 25, 28, 29, 36, 38—41 i 46 ust. 2 i 3 ustawy.

2. Koleje rozrywkowe mogą być przeznaczone do ogólnego użytku albo wyłącznie dla młodzieży i przez nią obsługiwane w zakresie ustalonym w zezwoleniu na budowę, utrzymanie i eksploatację kolei.

§ 3. 1. Nadzór techniczny nad utrzymaniem kolei rozrywkowych i bezpieczeństwa ruchu na tych kolejach sprawuje właściwa terytorialnie lub wyznaczona przez Ministra Komunikacji dykcja okręgowa kolei państwowych.

2. W zakresie nadzoru technicznego stosuje się odpowiednio przepisy zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 29 listopada 1961 r. w sprawie nadzoru technicznego nad utrzymaniem kolei użytku niepublicznego i bezpieczeństwa ruchu na tych kolejach (Monitor Polski Nr 93, poz. 397) z wyjątkiem § 5 ust. 2 oraz z ograniczeniem określonego w § 5 ust. 4 obowiązku przysyłania decyzji o zamknięciu dla ruchu kolei — tylko do jednostki zwierzchniej zarządu kolei.

§ 4. Do pracowników wykonujących na kolejach rozrywkowych czynności związane z ruchem i jego bezpieczeństwem stosuje się rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia

29 lipca 1964 r. w sprawie określenia warunków, jakim powinni odpowiadać pracownicy zatrudnieni na kolejach użytku niepublicznego (Dz. U. z 1964 r. Nr 33, poz. 213 i z 1970 r. Nr 10, poz. 87) z wyjątkiem §§ 14 i 15.

§ 5. 1. Do kolei określonych w art. 34 ustawy, zwanych dalej „kolejami linowymi”, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy: art. 3 pkt 2, art. 5 ust. 1, art. 6, 25, 28, 29, 38, 40, 41 i 46 ust. 2 i 3 oraz art. 36 w części dotyczącej odległości od linii kolejowych, w jakiej mogą być wykonywane roboty ziemne, i art. 39 w części dotyczącej uprawnienia zarządu kolei do ustawiania na obcym gruncie zaslon odśnieżnych i zakładania żywoptłotów.

2. Do kolei linowych nie zalicza się wyciągów narciarskich.

§ 6. 1. Nadzór techniczny nad utrzymaniem kolei linowych i bezpieczeństwa ruchu na tych kolejach sprawuje Okręgowy Inspektorat Kolejowego Dozoru Technicznego w Krakowie, zwany dalej „Inspektoratem”, przez inspektorów kolejowego dozoru technicznego, zwanych dalej „inspektorami”.

2. Nadzór techniczny polega na okresowym badaniu:

- 1) stanu fundamentów i konstrukcji podpór i maszyn, podtorza i torów na kolejach linowo-terenowych, lin trakcyjnych, urządzeń napędnych przewojowych i napinających, urządzeń wprzęgających pojazdy oraz innych urządzeń i instalacji na stacjach i trasie kolei linowych, których praca wiąże się bezpośrednio z bezpieczeństwem ruchu pojazdów (wagonów, kabin, krzeseł), urządzeń łączności;

- 2) wykszolenia i przydatności zatrudnionego personelu zarówno pod względem przygotowania fachowego, jak i posiadania wymaganych warunków zdrowotnych;
- 3) przestrzegania obowiązujących w odniesieniu do kolei linowych przepisów technicznych o utrzymaniu i eksploatacji kolei.

3. Inspektorzy uprawnieni są do dostępu do wszystkich urządzeń kolejowych oraz do wglądu do dokumentacji dotyczącej tych urządzeń.

4. Badania określone w ust. 2 inspektorzy przeprowadzają przy udziale przedstawiciela zarządu kolei linowej, lecz niewzięcie przez niego w tych czynnościach udziału nie wstrzymuje ich przeprowadzenia i nie wpływa na ważność dokonanych ustaleń.

§ 7. 1. Częstotliwość przeprowadzania badań okresowych na poszczególnych kolejach linowych ustala Inspektorat w zależności od nasilenia ruchu kolejowego, z tym że każda kolej linowa powinna być poddana badaniu okresowemu co najmniej raz w roku.

2. Inspektorat może przeprowadzać także doraźne badania.

§ 8. Z przeprowadzonego badania inspektor sporządza protokół w 3 egzemplarzach, z których jeden otrzymuje zarząd kolei linowej, drugi Inspektorat, a trzeci jednostka zwierzchnia kolei linowej.

§ 9. 1. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w stanie lub działaniu kolei linowej inspektor stawia wnioski o wydanie zarządzenia w sprawie usunięcia tych nieprawidłowości, a w razie konieczności — o wydanie zarządzenia w sprawie ograniczenia lub całkowitego zamknięcia ruchu; zarządzenia wydaje Inspektorat, przy czym zarządzenie o ograniczeniu lub całkowitym zamknięciu ruchu jest natychmiast wykonalne.

2. Odpis zarządzenia o zamknięciu ruchu przesyła się do jednostki zwierzchniej kolei.

3. W wypadkach nie cierpiących zwłoki, gdy dalsze prowadzenie ruchu na badanej kolei grozi wypadkiem lub naraża na niebezpieczeństwo życie ludzkie, inspektor przeprowadzający badania okresowe lub doraźne uprawniony jest do wydania zarządzenia o tymczasowym wstrzymaniu ruchu, które jest natychmiast wykonalne. Inspektor może cofnąć wydane zarządzenie, jeżeli nastąpi usunięcie przyczyn, które spowodowały jego wydanie.

4. Jeżeli w ciągu 3 dni nie zostały usunięte przyczyny powodujące wydanie zarządzenia, o którym mowa w ust. 3, inspektor składa do Inspektoratu wnioski o zamknięcie ruchu. Podjęcie ruchu może nastąpić na podstawie zarządzenia Inspektoratu po stwierdzeniu, że usunięte zostały przyczyny zamknięcia ruchu.

§ 10. Zarząd kolei linowej obowiązany jest zawiadomić Inspektorat o wszelkich poważniejszych uszkodzeniach urządzeń kolejowych, które w istotny sposób wywierają wpływ na eksploatację kolei, oraz o wszystkich wypadkach kolejowych.

§ 11. Do wykonywania czynności związanych z prowadzeniem ruchu na kolejach linowych lub mających wpływ na bezpieczeństwo tego ruchu, mogą być dopuszczone osoby pełnoletnie, które:

- 1) posiadają odpowiednią sprawność fizyczną i psychiczną,
- 2) posiadają wymagane wykształcenie,
- 3) posiadają staż pracy,
- 4) odbyły służbę przygotowawczą zakończoną egzaminem.

§ 12. 1. Stanowiska pracy według nomenklatury obowiązującej w Państwowych Kolejach Linowych przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”, na których wykonywane są czynności wymienione w § 11, a także warunki, jakim powinni odpowiadać pracownicy zatrudnieni na tych stanowiskach, określone są w załączniku do niniejszego zarządzenia.

2. Okręgowy Inspektor Kolejowego Dozoru Technicznego w Krakowie w porozumieniu z zarządem kolei linowej, eksploatowanej przez jednostkę działającą w zakresie kultury fizycznej i turystyki, ustali, jakim stanowiskom w Państwowych Kolejach Linowych, odpowiadają stanowiska istniejące na tej kolei.

§ 13. Sprawność fizyczna i psychiczna kandydatów do wykonywania czynności na stanowiskach określonych w § 12 ust. 1 podlega zbadaniu przez właściwe organy kolejowej służby zdrowia na zasadach i w trybie obowiązujących pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”.

§ 14. Służbę przygotowawczą odbywają kandydaci na tej kolei, na której są zatrudnieni. Jeżeli kolej ta nie może zapewnić kandydatowi pełnej realizacji programu szkolenia ze względu na jej ograniczone warunki eksploatacyjne lub brak odpowiednich urządzeń, obowiązana jest skierować kandydata do odbycia służby przygotowawczej w Państwowych Kolejach Linowych przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”. Do odbycia służby przygotowawczej mogą być dopuszczeni kandydaci, którzy pod względem stanu zdrowia i wykształcenia odpowiadają warunkom określonym w § 12 ust. 1.

§ 15. Po odbyciu służby przygotowawczej kandydaci składają egzamin kwalifikacyjny przed komisją egzaminacyjną, powołaną przez Okręgowego Inspektora Kolejowego Dozoru Technicznego w Krakowie. W skład komisji egzaminacyjnej powinien wchodzić przedstawiciel kolei zgłaszającej kandydata do egzaminu. Zakres egzaminów na poszczególne stanowiska określają odrębne przepisy.

§ 16. Pracownicy kolei linowej zatrudnieni na stanowiskach określonych w § 12 ust. 1 obowiązani są poddawać się okresowym egzaminom sprawdzającym i kontrolnym. Terminy egzaminów oraz osoby, przed którymi te egzaminy mają być przeprowadzane, wyznacza Okręgowy Inspektor Kolejowego Dozoru Technicznego w Krakowie. Doszkalanie zawodowe tych pracowników należy do obowiązków zarządu kolei linowej. Jeżeli kolej ta nie ma warunków do przeprowadzenia doszkolenia zawodowego pracowników we własnym zakresie, obowiązana jest wystąpić do Państwowych Kolei Linowych przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” o wyznaczenie kolei, na której to doszkolenie ma być przeprowadzone.

§ 17. Pracownicy kolei linowej zatrudnieni na stanowiskach określonych w § 12 ust. 1, w razie przejścia na inne miejsce pracy lub inny posterunek na tej samej kolei do wykonywania tych samych czynności lub na analogiczne stanowisko na innej kolei, przed dopuszczeniem do samodzielnego wykonywania czynności na nowym miejscu pracy lub na nowym posterunku powinni być poddani egzaminowi praktycznemu, w celu sprawdzenia znajomości nowych warunków pracy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania czynności na nowym miejscu pracy lub na nowym posterunku. Egzamin ten przeprowadzają osoby wyznaczone przez Okręgowego Inspektora Kolejowego Dozoru Technicznego w Krakowie.

§ 18. Pracownicy kolei linowej zatrudnieni na stanowiskach określonych w § 12 ust. 1 powinni być poddani dodatkowym egzaminom sprawdzającym lub kontrolnym bądź ponownym badaniom lekarskim, jeżeli:

- 1) organ nadzoru technicznego stwierdzi uchybienia przy wykonywaniu przez nich obowiązków służbowych, zagrażające bezpieczeństwu ruchu na kolei,
- 2) spowodowali wypadek kolejowy, który pociągnął za sobą ofiary w zabitych lub ciężko rannych lub w którym nastąpiło uszkodzenie taboru, urządzeń i obiektów kolejowych, związanych z bezpieczeństwem ruchu.

§ 19. 1. Za przeprowadzenie przez przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” badań lekarskich, szkolenie i egzaminowanie pracowników ponosi opłaty kolej linowa. Wysokość opłat za szkolenie i egzaminowanie pracowników w zależności od stopnia kursu oraz rodzaju i czasu trwania szkolenia określają odrębne przepisy. Szkolenie pracowników na kursach, których koszty zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowane są ze środków budżetowych, jest nieodpłatne. Opłaty za badania lekarskie pobierane są w wysokości obowiązującej w zakładach społecznej służby zdrowia.

2. Kolej linowa obowiązana jest zwrócić koszty podróży, należności za noclegi oraz diety, wypłacone przez przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” członkom komisji egzaminacyjnych, lekarzom i psychofizjologom przeprowadzają-

cym badania lekarskie oraz osobom przeprowadzającym szkolenie pracowników kolei linowych i linowo-terenowych, jeżeli osoby te wykonują czynności związane z działalnością komisji, badaniami lekarskimi i szkoleniem poza siedzibą stałego zatrudnienia.

§ 20. Pracownicy kolei linowej, którzy wykonywali nie-nagannie przez 5 lat czynności na danym stanowisku, zachowują nadal uprawnienia do wykonywania tych czynności bez obowiązku dopełnienia warunków dotyczących stażu pracy, służby przygotowawczej i egzaminów kwalifikacyjnych, określonych w niniejszym zarządzeniu.

§ 21. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia.

Minister Komunikacji: M. Zajtryd

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 4 stycznia 1972 r. (poz. 40).

Stanowiska na kolejach linowych według nomenklatury obowiązującej w Państwowych Kolejach Linowych oraz warunki, jakim powinni odpowiadać pracownicy zatrudnieni na tych stanowiskach.

Lp.	Nazwa stanowiska według nomenklatury obowiązującej w Państwowych Kolejach Linowych przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe	Stopień zdolności do pracy	Wykształcenie	Ramowy program służby przygotowawczej oraz staż pracy	Wymagany egzamin na:
1	2	3	4	5	6
1	Toromistrz kolei linowych	II	szkoła podstawowa	2 lata pracy na stanowisku robotnika kolei linowo-terenowej oraz szkolenie do czynności toromistrza kolei linowo-terenowej, obejmujące 2-miesięczne zajęcia praktyczne przy utrzymaniu i naprawie trasy kolei linowo-terenowej, 1-miesięczne zajęcia praktyczne przy utrzymaniu i naprawie torów i urządzeń drogowo-kolejowych i 2-miesięczne zajęcia próbne pod nadzorem na stanowisku toromistrza kolei linowo-terenowej.	toromistrza kolei linowych
2	Konduktor — konserwator kolei linowych	I	szkoła podstawowa	2-miesięczne przyuczenie do czynności konduktora-konserwatora kolei linowych obejmujące 1-miesięczne szkolenie praktyczne przy konserwacji i naprawie taboru kolei linowych (wagonu, kabiny, krzeselka), uzupełnione teoretycznym przeszkoleniem, oraz 1-miesięczne zajęcia próbne pod nadzorem przy czynnościach konduktora-konserwatora kolei linowych.	konduktora-konserwatora kolei linowych
3	Maszynista kolei linowych	II	1) średnia szkoła zawodowa o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	2-miesięczne szkolenie praktyczne do czynności konduktora-konserwatora kolei linowych, w tym 1 miesiąc pracy przy konserwacji i naprawie taboru kolei linowych (wagonu, kabiny, krzeselka), oraz 3-miesięczne szkolenie praktyczne przy czynnościach maszynisty kolei linowych, w tym 1-miesięczne zajęcia próbne pod nadzorem na tym stanowisku.	maszynistę kolei linowych
			2) zasadnicza szkoła zawodowa o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska konduktora-konserwatora kolei linowych oraz co najmniej 1 rok pracy na tym stanowisku, 2-miesięczne szkolenie praktyczne przy czynnościach maszynisty kolei linowych oraz 1-miesięczne zajęcia próbne pod nadzorem na stanowisku maszynisty kolei linowych.	

Lp.	Nazwa stanowiska według nomenklatury obowiązującej w Państwowych Kolejach Linowych przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe	Stopień zdolności do pracy	Wykształcenie	Ramowy program służby przygotowawczej oraz staż pracy	Wymagany egzamin na:
1	2	3	4	5	6
4	Mechanik kolei linowych	II	1) średnia szkoła zawodowa o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska maszynisty kolei linowych dla kandydatów ze średnim technicznym wykształceniem, zakończona egzaminem kwalifikacyjnym na maszynistę kolei linowych, 1 rok pracy na stanowisku maszynisty kolei linowych oraz 3-miesięczne szkolenie praktyczne i zajęcia próbne na stanowisku mechanika kolei linowych pod nadzorem.	mechanika kolei linowych
2) zasadnicza szkoła zawodowa o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska konduktora-konserwatora kolei linowych oraz 1 rok pracy na tym stanowisku; służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska maszynisty kolei linowych oraz 3 lata pracy na tym stanowisku; 3-miesięczne praktyczne szkolenie i zajęcia próbne pod nadzorem na stanowisku mechanika kolei linowych.				
5	Zastępca kierownika kolei linowych	II	1) wyższa szkoła techniczna o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska inspektora technicznego kolei linowych oraz 2 lata pracy na stanowiskach technicznych, w tym 1 rok pracy na stanowisku (przy czynnościach) inspektora technicznego kolei linowych.	mechanika kolei linowych
2) średnia szkoła zawodowa o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska mechanika kolei linowych oraz 7 lat pracy na stanowiskach technicznych kolei linowych, w tym co najmniej 3 lata pracy na stanowisku mechanika kolei linowych.				
6	Kierownik kolei linowych	II	1) wyższa szkoła techniczna o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska inspektora technicznego kolei linowych oraz 3 lata pracy na stanowiskach technicznych, w tym 1 rok pracy na stanowisku (przy czynnościach) inspektora technicznego kolei linowych.	mechanika kolei linowych
2) średnia szkoła zawodowa o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	służba przygotowawcza według programu przewidzianego dla stanowiska mechanika kolei linowych oraz 8 lat pracy na stanowiskach technicznych kolei linowych, w tym co najmniej 3 lata pracy na stanowisku mechanika kolei linowych.				

Lp.	Nazwa stanowiska według nomenklatury obowiązującej w Państwowych Kolejach Linowych przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe	Stopień zdolności do pracy	Wykształcenie	Ramowy program służby przygotowawczej oraz staż pracy	Wymagany egzamin na:
1	2	3	4	5	6
7	Inspektor techniczny kolei linowych	II	wyższa szkoła techniczna o kierunku mechanicznym lub elektrycznym	2-miesięczne zajęcia praktyczne przy utrzymaniu i naprawie trasy kolei linowych, torów kolejowych i urządzeń drogowo-kolejowych, 1-miesięczne szkolenie praktyczne przy konserwacji i naprawie taboru kolei linowych (wagonu, kabiny, krzeselka), w tym 6 dni pracy przy czynnościach konduktora-konserwatora kolei linowych, 2-miesięczne szkolenie praktyczne na stanowisku maszynisty kolei linowych pod nadzorem, 2-miesięczne szkolenie praktyczne na stanowisku mechanika kolei linowych pod nadzorem oraz 2 lata pracy na stanowiskach technicznych kolei linowych.	mechanika kolei linowych